

قواعد اجرای نمایش در تلویزیون

توسعه

محمود گل محمدی

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

مرکزنامه	گل محمدی، محمدرضا ۱۳۳۷
عنوان و نام پدیدآور	فم اعل جرای نمادی، در تلویزیون / محمدرضا گل محمدی
مشخصات نشر	تهران: پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات، ۱۳۹۳
مشخصات ظاهری	۲۳۷ص.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۵۸۱۸-۶۱-۱ / ریال ۱۰۰۰۰۰
وضعیت فهرست نویسی	فیبیا
بازداشت	کتابنامه، ض
موضوع	نمایشنامه تلویزیونی
شناسه افزوده	معماریان، محمد، ۱۳۶۰ - مازحم
شناسه افزوده	پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات
رده بندی کنگره	۱۳۹۳ ۷۸۱۲۵۰۲۲۲ / ۲۸ کی ۱۹۹۲:۶۵۵ PN
رده بندی دیویی	۷۸۱۲۵۰۲۲۲
شماره کتابشناسی ملی	۲۸۱۹۱۵۲

قواعد اجرای نمایش در تلویزیون

ناشر: پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات

نویسنده: محمود گل محمدی

ویراستار ادبی: آرشد چشایی

طراح جلد: سیده رافیه پاسینی

صفحه آرا: حسین آذری

نوبت چاپ: نول - اردیبهشت ۱۳۹۳

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۸۱۸-۶۱-۱

شعارگان: ویژه مخاطبان خاص

قیمت: ۱۰۰۰۰۰ ریال

همه حقوق این اثر برای پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات محفوظ است.

در صورت تخلف، پیگرد قانونی دارد.

نشانی: تهران، پاییز تر از میدان ولی عصر (عج)، خیابان دمشق، شماره ۹، پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات
 صندوق پستی ۶۴۷۲ - ۱۲۱۵۵ تلفن: ۸۸۹۱۹۱۷۷ / دوتگاری: ۸۸۹۳۰۷۶ Email: nashr@rica.ac.ir

اثر حاضر نتیجه پژوهشی است که در پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات
 و با نظارت دکتر محمدباقر قهرمانی انجام شده است.

فهرست مطالب

سخن ناشر ۱۱

فصل اول - کلیات

مقدمه	۱۵
روش	۳۳
حوزه مورد بررسی	۳۱
فنون تجزیه و تحلیل اطلاعات	۳۴
نتیجه	۳۴

فصل دوم - رسانه‌ها و شیوه‌های ارتباطی

تعریف رسانه	۳۷
تفاوت‌های رسانه‌ها	۳۸
شیوه‌های ارتباطی در رسانه‌ها	۴۰
شیوه‌های کلامی	۴۰
شیوه‌های واژگانی	۴۰
شیوه شمایلی	۴۰
شیوه منطقی - ریاضی	۴۱
شیوه موسیقایی	۴۱
شیوه نظام‌های نشانه‌شناسی	۴۱
عناصر ارتباط	۵۵
نظریه‌های ارتباطی	۵۶
نتیجه	۶۶

فصل سوم - تئاتر صحنه، اصول و قواعد

مفهوم نمایش	۶۹
ارکان تئاتر	۷۳

۷۳	بازیگری
۷۹	متن نمایش
۸۲	ساخت نمایش
۸۳	عناصر نمایش
۸۵	فضای تئاتر
۸۶	تماشاگر
۸۹	عناصر فنی
۹۰	صحنه‌پردازی
۹۱	نویزپردازی
۹۳	لباس
۹۴	چهره‌آرایی
۹۵	آصوات
۹۵	کارگردانی در تئاتر
۹۷	نتیجه

فصل چهارم - سابقه حضور نمایش در رسانه‌ها

۱۰۱	تئاتر و سینما
۱۰۵	پیدایش فیلم داستانی بلند
۱۰۶	انجمن فیلم هنری
۱۰۹	روایت با قاب تصویر و در درون قاب تصویر
۱۱۳	صدا در سینما
۱۱۴	رانه‌های بهره‌برداری سینما از نمایشنامه
۱۱۶	اختراع رادیو
۱۱۶	توسعه و تحول فنی
۱۱۷	گسترش تولید و پخش
۱۲۰	شکل‌گیری برنامه‌سازی و تحول در حوزه مخاطب
۱۲۱	درام رادیویی در ایران
۱۲۳	رادیو، سرمشق تلویزیون
۱۲۵	ویژگی‌های رادیو
۱۲۹	اختراع و گسترش جهانی تلویزیون

۱۳۳	روند تغییرات تلویزیون در ایران از آغاز تأسیس
۱۳۵	درام تلویزیونی و پیشینه آن
۱۴۸	تئاتر تلویزیونی
۱۵۳	دوران شکوفایی تئاتر تلویزیونی (۱۹۵۰ م. تا ۱۹۷۰ م.)
۱۵۸	دوران تله‌پلی
۱۶۲	نتیجه

فصل پنجم - بررسی زیباشناسانه تلویزیون

۱۶۵	لرؤم بررسی زیباشناسانه تلویزیون
۱۶۷	کیفیت و اندازه تصویر
۱۶۸	محیط اطراف تلویزیون
۱۶۸	میدان تمرکز
۱۷۲	اصول زیباشناسی تلویزیون
۱۷۶	تصویر متحرک
۱۷۷	زننده بودن
۱۷۸	ویژگی‌های برنامه‌های زننده تلویزیونی
۱۷۸	واقعیت‌نمایی
۱۸۳	هم‌زمانی
۱۸۷	تعامل
۱۸۸	ادراک حرکت در دنیای بصری
۱۹۰	حرکت موضوع
۱۹۷	زوایای دوربین
۱۹۹	روش‌های تولید در تلویزیون
۱۹۹	برنامه‌سازی استودیویی
۲۰۱	برنامه‌سازی خارج از استودیو
۲۰۵	نتیجه

فصل ششم - قالب‌ها و ساختارهای برنامه‌سازی در تلویزیون

۲۰۹	مقدمه
۲۱۰	انواع قالب

۲۱۱	برنامه‌های غیرنمایشی
۲۱۱	برنامه‌های ترکیبی
۲۱۲	برنامه‌های زنده
۲۱۳	نمایشی
۲۱۹	تله‌تئاتر یا تئاتر تلویزیونی
۲۱۹	تئاتر تلویزیونی و انواع آن
۲۲۰	تئاتر صحنه‌ای که عیناً در محل اجرا ضبط می‌شود
۲۲۶	اجرای صحنه‌ای که بدون تغییرات عمده در استودیو ضبط می‌شود
۲۲۲	نمایشنامه‌هایی که برای تلویزیون تنظیم می‌شوند
۲۲۷	نمایشنامه‌هایی که برای تلویزیون اقتباس و یا نوشته می‌شود
۲۲۲	نتیجه

هفتم - تفاوت‌های تئاتر صحنه و نمایش تلویزیونی

۲۴۹	ویژگی‌های ساختاری نمایش‌های تلویزیونی
۲۴۹	فکر
۲۵۰	طرح
۲۵۳	درگیری و بحران
۲۵۴	نقطه اوج
۲۵۵	تعداد پرده‌ها
۲۵۶	مختصات پیدازی
۲۵۷	روایت در تئاتر و تلویزیون
۲۶۰	امکانات فنی تلویزیون و روایت
۲۶۰	ویژگی‌های نویسندگی برای تئاتر و تلویزیون
۲۶۴	تکنیک‌های نگارش و تولید
۲۸۰	نتیجه

فصل هشتم - بررسی وضعیت تئاتر تلویزیونی در ایران و دیگر کشورها

۲۸۳	تئاتر تلویزیونی در ایران
۳۰۱	تئاتر تلویزیونی در دیگر کشورها
۳۱۱	نتیجه

فصل نهم - یافته‌های پژوهش و پیشنهادها

۳۱۶ یافته‌های پژوهش

۳۲۰ پیشنهادها

۳۲۲ منابع و مآخذ

www.ketab.ir

سخن ناشر

بی شک بالاترین و والاترین عنصری که در موجودیت هر جامعه دخالت اساسی دارد، فرهنگ آن جامعه است. اساساً فرهنگ هر جامعه، هویت و موجودیت آن جامعه را تشکیل می‌دهد و با انحراف فرهنگ، هرچند جامعه از بعدهای اقتصادی، سیاسی، صنعتی و نظامی قادر بماند و قوی باشد ولی بروج و میان تهی است. اگر فرهنگ جامعه‌ای وابسته و مرتزق از فرهنگ غرب باشد، ناچار دیگر ابعاد آن جامعه به جانب مخالف گرایش پیدا می‌کند و بالاخره در آن مستهلک می‌شود و موجودیت خود را در تمام ابعاد از دست می‌دهد (امام خمینی^{ره}، صحیفه نور، ج ۱۵: ۱۶)

رشد و توسعه اقتصادی و یا سیاسی بدون توجه به ارزش‌های والای فرهنگی می‌تواند موجبات سستی و اغوجاج در اصول اعتقادی و ملی جامعه را فراهم آورد. پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات با انجام تحقیقات و پروژه‌های پژوهشی و نیز برگزاری نشست‌های علمی با اصحاب علم و فرهنگ و ارائه نتایج حاصل در قالب «گزارش پژوهش» و یا «کتاب»، تلاش خود را مصروف گسترش ارزش‌های اصیل فرهنگی می‌کند. امید است با بهره‌گیری از توان علمی پژوهشگران، بتوان گام مؤثری در برنامه‌ریزی جامع توسعه کشور برداشت.

اثر حاضر، نتیجه پژوهشی است با عنوان قواعد اجرای نمایش در تلویزیون که توسط محمود گل محمدی با نظارت دکتر محمدباقر قهرمانی و ارزیابی دکتر عبدالله بیچرانلو در پژوهشکده هنر رسانه پژوهشگاه انجام شده است.

یادآوری می‌شود، مطالب مندرج در کتاب حاضر لزوماً منعکس کننده دیدگاه‌های پژوهشگاه

نیست.